

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศ
เพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษา
ของสำนักงานศึกษาธิการภาค

จัดทำโดย นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์
รหัส 96110

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 96
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2565
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศ
เพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค

จัดทำโดย นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์
รหัส 96110

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 96
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2565

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

ระรินทิพย์ ศิริรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่น 96 ผู้ศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ การกำหนดนโยบาย การทำงานบูรณาการและบริหารเครือข่าย และมีความสนใจกับประเด็น/ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงจัดทำข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาและนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีวิสัยทัศน์ “การบริหารและจัดการศึกษาแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” ภายใต้การดำเนินงาน 4 พันธกิจ คือ 1) ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและจัดการศึกษาแบบบูรณาการทุกระดับ ทุกพื้นที่ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 2) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 3) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างโอกาส และความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ 4) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลและพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากการทำหน้าที่ที่ผ่านมาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้ระบบสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ ยังไม่ตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าวรวมทั้ง การกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษาในระดับพื้นที่ระดับภาคและจังหวัด อันสืบเนื่องมาจากระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษา ยังมีปัญหา ส่งผลให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงศึกษาธิการ ไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามที่กำหนดได้

สำนักงานศึกษาธิการภาค ได้พยายามดำเนินภารกิจตามบทบาทหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ พบว่าระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้สำนักงานศึกษาธิการภาคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบ ไม่สามารถกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาและตัดสินใจทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ศึกษา จึงจัดทำข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. การพัฒนา ปรับปรุง ระเบียบให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา อย่างครอบคลุมทั่วถึง โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด โดยการชี้แจง สร้างความเข้าใจ และพิจารณาระเบียบเพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศแก่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับภาค

2. ยกระดับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางของภาค และเป็นระบบกลางสำหรับการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาระดับภาค สามารถรองรับการเชื่อมโยงกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการทุกสังกัด โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ซึ่งถือว่าเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาค เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานข้อมูลกลางของภาคที่ครอบคลุมพื้นที่ ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (Database) เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดนำไปใช้ร่วมกัน

3. สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน เพื่อร่วมกันการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ รวมทั้ง นิเทศ ติดตามและประเมินผล ในการดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาระดับภาคและจังหวัด โดยการกำหนดให้มี คณะกรรมการบริหารจัดการศึกษาระดับภาค มีศึกษาธิการภาคเป็นประธาน หัวหน้าหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบทุกสังกัด ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนประชาชน เป็นกรรมการ และรองศึกษาธิการภาค เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยมีแผนการดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

แผนระยะแรก (Quick Win) ในช่วง 6 เดือนแรก

1. ชี้แจง สร้างความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนักถึงความจำเป็นในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ และระียบยกระหวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยการจัดประชุมชี้แจง และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารหน่วยงาน/สถานศึกษา และผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ ทุกสังกัด
2. ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาค
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีการพัฒนาที่มีมาตรฐาน และความสามารถทางด้านกระบวนการทำงานกับการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เป็นแพลตฟอร์มเดียวกันที่ใช้ในทุกหน่วยงาน/สถานศึกษา โดยการประกาศระเบียบหรือข้อกำหนดที่เอื้อต่อการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงาน/สถานศึกษาทุกสังกัด คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ศธจ. กศน. สข.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพป. สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แผนระยะกลาง (Intermediate Term) ปีที่ 1-2

1. สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน เพื่อร่วมกันการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ รวมทั้ง นิเทศ ติดตามและประเมินผล ในการดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาระดับภาคและจังหวัด โดยจัดการประชุม คณะกรรมการบริหารจัดการศึกษาระดับภาค อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
2. กำหนดให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดและเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ภายใน 2 ปี
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค ให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษา โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดและเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษาทั้งระบบ ภายใน 2 ปี

แผนระยะยาว (Long Term) ปีที่ 3 ขึ้นไป

1. กำหนดนโยบายเพื่อบูรณาการฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา โดยการปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 ให้เป็นพระราชบัญญัติ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ที่มีแพลตฟอร์มเดียวกันทั้งระดับกระทรวง ระดับภาค และระดับจังหวัด มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สามารถให้สามารถนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงมีการกำหนดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดเก็บประมวลผลข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจน เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันในทุกสังกัด ทุกหน่วยงาน ภายใน 3 ปี
2. ปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นรูปแบบเดียว ที่เรียกว่า Single Command โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นผู้สั่งการคนเดียว เพื่อให้เกิดเอกภาพในการขับเคลื่อนการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาชี้แนะ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่งจากท่านอาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ และอาจารย์ระรินทิพย์ ศิโรรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ดร.อริยะ สกุณแก้ว ผู้อำนวยการวิทยาลัยนักบริหาร และคณะของวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ที่กรุณาให้คำแนะนำ สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ในทุก ๆ ด้าน ระหว่างการเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร

ขอขอบพระคุณ ดร.สุภัทร จำปาทอง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายธนู ขวัญเดช รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ ดร.วีระ แข็งกสิการ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้โอกาสแก่ผู้ศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่น 96 และขอขอบคุณ ผู้อำนวยการกลุ่ม และบุคลากรทุกคนของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ และสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18 ที่ให้การสนับสนุนข้อมูล คอยให้กำลังใจและร่วมกันปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท เสียสละ อย่างเต็มหน้าที่ ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ศึกษาเข้ารับ การอบรมตามหลักสูตร

กราบขอบพระคุณครอบครัว ที่สนับสนุนและให้กำลังใจจนการศึกษาสำเร็จด้วยดี ที่มีคุณค่าและประโยชน์ อันพึงมีจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน วิชาความรู้และให้ความเมตตาแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด และเป็นกำลังใจสำคัญ ที่ทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี

นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์

31 สิงหาคม 2565

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	10
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	12
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	14
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	14
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	25
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	33
3. แผนพัฒนาตนเอง	34
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	34
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	34
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	34
บรรณานุกรม	43
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	44

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงพื้นที่จังหวัดรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18	9
ตารางที่ 2	แสดงประเภทและจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	16
ตารางที่ 3	ผลการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2564 ตามประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	17
ตารางที่ 4	ปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับภาค	22

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

เรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนาที่เลือกศึกษา

ระยะ 5 ปี (2560-2565) ที่ผ่านมา ได้มีการจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาคขึ้น ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2560 ข้อ 5 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มีทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัดโดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

2. สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

3. กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

4. สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

5. ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

จากบทบาทหน้าที่ตามคำสั่งที่ 19/2560 แล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค มีอำนาจหน้าที่ อำนาจการและประสานราชการเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับจังหวัดและระดับภาค ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาค ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับจังหวัด บริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาคและระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแผนการจัดการศึกษา และสนับสนุนการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่รับผิดชอบ และส่งเสริม ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการศึกษาระดับภาค โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาครับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค

สำนักงานศึกษาธิการภาค จึงเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา การศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และอำนวยความสะดวกและประสานราชการ เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารข้อมูล สารสนเทศระดับจังหวัดและระดับภาค ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และ บทบาทการพัฒนาภาค

อนึ่ง สำนักงานศึกษาธิการภาคแต่ละแห่ง จะมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการให้ ความร่วมมือและบูรณาการในการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ดังนี้

1. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติ ราชการ สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและ สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและ การจัดการศึกษา รวมทั้งปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงาน ต่าง ๆ ในจังหวัด มีจำนวน 77 แห่ง

1.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

มีหน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งหมด 7,257 แห่ง ได้แก่ กศน.จังหวัด 78 แห่ง กศน.อำเภอ 960 แห่ง กศน.ตำบล 6,219 แห่ง มีภารกิจในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และมาตรฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางการ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตร และนวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากรและระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และองค์กรอื่นร่วมกันเป็นภาคีเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์เครือข่ายสารสนเทศและ การสื่อสาร สถานีวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา วิทยุชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และแหล่งการเรียนรู้อื่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างต่อเนื่องของประชาชน

1.3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

มีสถานศึกษาในสังกัด จำแนกได้ดังนี้

1.3.1 โรงเรียนในระบบ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ประเภทสามัญศึกษา จัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย) 2) ประเภททอชีวะศึกษา จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ทั้งนี้ โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ให้รวมถึงโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน ในลักษณะโรงเรียนการกุศล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ 3) ประเภทนานาชาติ จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศ

1.3.2 โรงเรียนนอกระบบ แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทสอนศาสนา ประเภทศิลปะและกีฬา ประเภทวิชาชีพ ประเภททอผ้า ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังรวมถึง สถาบันศึกษาปอเนาะ ซึ่งเป็นปอเนาะที่ได้รับการจดทะเบียนอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กำหนดสอนเฉพาะศาสนาอิสลาม

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต ซึ่งมีการกิจในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เป็นหน่วยงานในการจัดการอาชีวศึกษา เป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ในระดับฝีมือ (ปวช.) ระดับเทคนิค (ปวส.) และระดับเทคโนโลยี (ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ) และการฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นการเพิ่มพูนความรู้และการฝึกทักษะอาชีพ โดยมีสถานศึกษาทั้งหมด 431 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงประเภทและจำนวนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ที่	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน	ที่	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน
1	วิทยาลัยเทคนิค	151	9	วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว	2
2	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	40	10	วิทยาลัยประมง	3
3	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	44	11	กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง	1
4	วิทยาลัยสารพัดช่าง	35	12	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์	1
5	วิทยาลัยการอาชีพ	141	13	วิทยาลัยการอาชีวศึกษา	1
6	วิทยาลัยพณิชยการ	5	14	วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมง	1
7	วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง	2	15	วิทยาลัยเสริมทักษะพระภิกษุ สามเณร	1
8	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม	2	16	วิทยาลัยเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ	1

ที่มา : กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา

ดังนั้น สำนักงานศึกษาธิการภาค ถือเป็นหน่วยงานที่เปรียบเสมือนเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่ระดับภาค เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

2.1.2 สภาพของปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาที่ผ่านมา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2564 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. 2565 : 66-73) เกี่ยวกับการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ตามประเด็นยุทธศาสตร์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการประเมินแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2564 ตามประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ สป./ เป้าประสงค์และตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ 2563		ปีงบประมาณ 2564	
	แผน	ผล	แผน	ผล
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง				
เป้าประสงค์ ผู้เรียนมีคุณภาพ ทักษะ และสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องเหมาะสมกับการเสริมสร้างความมั่นคงในแต่ละบริบท				
1. ร้อยละของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและการอนุรักษ์สถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กศน./สข.)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมาย (เป้าหมาย 15,334 แห่ง)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมาย (เป้าหมาย 4,695 แห่ง)
2. ร้อยละของนักเรียนสังกัดโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอในสงขลา) ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น (สข.)	ร้อยละ 49	ร้อยละ 6.21 ไม่บรรลุเป้าหมาย (ในภาพรวมลดลง จากปีการศึกษา 2561)	ร้อยละ 50	ร้อยละ 13.55 ไม่บรรลุเป้าหมาย (ในภาพรวมเพิ่มขึ้น จากปีการศึกษา 2562 แต่ยังคง ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ร้อยละ 50)
3. ร้อยละของนักเรียนสังกัดโรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อ่าน - เขียน ภาษาไทยได้ (ศค.จชต.)	ร้อยละ 84	ร้อยละ 88.25 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 15,885 คน ผล : 14,019 คน)	ร้อยละ 85	ร้อยละ 92.74 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 15,080 คน ผล : 13,985 คน)
4. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ หรือสมรรถนะด้านอาชีพ สามารถนำผลการพัฒนาไปประกอบอาชีพได้ (กศน.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 107.71 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 9,080 คน ผล : 9,780 คน)	ร้อยละ 85	ร้อยละ 74.90 ไม่บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 10,440 คน ผล : 7,820 คน)
5. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความรู้ทัศนคติที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น (สข./กศน./กสภ.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 111.51 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 4,855,170 คน ผล : 5,414,151 คน)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 67.20 ไม่บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 4,755,400 คน ผล : 3,196,736 คน)
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนากำลังคน การวิจัย เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ				
เป้าประสงค์ ผู้เรียน ข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการแข่งขันของประเทศ				
6. ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารด้านอาชีพด้านการเรียนรู้ สามารถสื่อสารได้ถูกต้องมากขึ้น (กศน./สข.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 69.75 ไม่บรรลุเป้าหมาย	กำหนดเป็นตัวชี้วัดรายประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 3	
7. ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมเครือข่ายเศรษฐกิจดิจิทัลชุมชนระดับตำบล (กศน.)	ร้อยละ 90	ร้อยละ 121.81 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 95	ร้อยละ 96.24 บรรลุเป้าหมาย
8. ร้อยละของผลงานวิจัยเพื่อสร้างความรู้สู่การพัฒนาการศึกษาที่เผยแพร่ต่อสาธารณชน (สณย. และทุกหน่วยงานในสังกัด สป.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมาย (9 เรื่อง)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 39.13 ไม่บรรลุเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ				
เป้าประสงค์ 1. ผู้เรียนมีคุณภาพ ทักษะและสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2. ครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3. หน่วยงานและสถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				

ประเด็นยุทธศาสตร์ สป./ เป้าประสงค์และตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ 2563		ปีงบประมาณ 2564	
	แผน	ผล	แผน	ผล
9. ร้อยละของนักเรียนสังกัดโรงเรียนเอกชน ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น (สช.) (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ให้ผู้เรียนระดับชั้น ป.6 และระดับชั้น ม.3 ของสถานศึกษาในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับการทดสอบ O-NET ตามความสมัครใจถือเป็นสิทธิส่วนตัวโดยเฉพาะของนักเรียน ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป)	ร้อยละ 49	ร้อยละ 26.43 ไม่บรรลุเป้าหมาย (ในภาพรวมลดลงจากปีการศึกษา 2561)	ร้อยละ 50	ร้อยละ 30.50 ไม่บรรลุเป้าหมาย (ในภาพรวมเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้คือร้อยละ 50)
10. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยรวมทุกระดับการศึกษาของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) แต่ละภาคเรียน เพิ่มขึ้น (กศน.)	ร้อยละ 38 ขึ้นไป	ร้อยละ 38.56 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 39 ขึ้นไป	ร้อยละ 36.48 ไม่บรรลุเป้าหมาย โดยภาพรวมทุกระดับ
11. ร้อยละของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับคุณภาพดีมากขึ้นไป (สช.) - ระดับปฐมวัย - ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ร้อยละ 80	- ระดับปฐมวัย ร้อยละ 72.90 - ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 66.03 ไม่บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 80	- ระดับปฐมวัย ร้อยละ 30.68 - ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 31.39 ไม่บรรลุเป้าหมาย
12. ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเทียบกับเป้าหมาย (สกก.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 99.47 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 80	ร้อยละ 864.94 บรรลุเป้าหมาย
13. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน (สนย.) (ค่าเป้าหมาย : X + ร้อยละ 3 ของปี 2562) - ระดับประถมศึกษา - ระดับมัธยมศึกษา	ไม่ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัด		ประถมา ร้อยละ 90.82 มัธยมา ร้อยละ 80.74	- ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 89.41 - ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 76.41 ไม่บรรลุเป้าหมาย
14. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียน (สนย.) (ค่าเป้าหมาย : X + ร้อยละ 3 ของปี 2562) - ระดับประถมศึกษา - ระดับมัธยมศึกษา	ไม่ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัด		ประถมา ร้อยละ 82.47 มัธยมา ร้อยละ 84.26	- ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 89.50 - ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 75.25 ไม่บรรลุเป้าหมาย
15. ร้อยละของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพสามารถนำผลการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงาน (สคปศ./กศน./สช.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 102.79 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 353,167 คน ผล : 363,009 คน)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85.69 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 4,500 คน ผล : 3,856 คน)
16. ร้อยละของเด็กปฐมวัยสังกัดโรงเรียนเอกชน มีพัฒนาการสมวัย (สช.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85.31 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 85	ร้อยละ 93.00 บรรลุเป้าหมาย
17. จำนวนระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP) เพิ่มขึ้น (ศทก. : เป้าหมาย 10 ระบบ ภายในปี 2565) (แผนปี 65 : เริ่มต้น ปี 2563 มี 5 ระบบ : เป้าหมาย 10 ระบบ ภายในปี 2565)	5 ระบบ	5 ระบบ บรรลุเป้าหมาย	2 ระบบ	5 ระบบ บรรลุเป้าหมาย
18. จำนวนผู้ใช้งานระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP) (ศทก) (เริ่มต้น ปี 2564 : เป้าหมาย 30,000 คน ภายในปี พ.ศ.2565) (แผนปี 65 ศทก. : เป้าหมาย 30,000 คน ภายในปี พ.ศ.2565 : เริ่มต้น ปี 64 เป้าหมาย 10,000 คน)	ไม่ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัด		10,000 คน	650,031 คน บรรลุเป้าหมาย (มีการนับซ้ำกลุ่มเป้าหมาย ผู้ใช้งาน 1 คน สามารถเข้าใช้งานระบบได้มากกว่า 1 เรื่อง)

ประเด็นยุทธศาสตร์ สป./ เป้าประสงค์และตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ 2563		ปีงบประมาณ 2564	
	แผน	ผล	แผน	ผล
19. จำนวนระบบคลังความรู้ที่มีการเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP) เพิ่มขึ้น (ศทก. : เป้าหมาย 6 ระบบ ภายในปี 2565) (แผนปี 65 : เริ่มต้น ปี 2563 ตั้งเป้าหมาย 1 ระบบ : เป้าหมาย 6 ระบบ ภายในปี 2565)	1 ระบบ	N/A ไม่บรรลุเป้าหมาย	3 ระบบ	N/A ไม่บรรลุเป้าหมาย
20. ร้อยละของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารด้านอาชีพสามารถสื่อสารได้ถูกต้องมากขึ้น (กศน./สช./สคป.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 98.63 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 146 คน ผล : 144 คน)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85.69 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 4,500 คน ผล : 3,856 คน)
21. ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ/ด้านการเรียนรู้ สามารถสื่อสารได้ถูกต้องมากขึ้น (กศน./สช.)	กำหนดเป็นตัวชี้วัดรายประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 2		ร้อยละ 80	ร้อยละ 48.12 ไม่บรรลุเป้าหมาย
22. ร้อยละความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.)	กำหนดเป็นตัวชี้วัดรายประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 5		ร้อยละ 85	ร้อยละ 83.47 ไม่บรรลุเป้าหมาย
23. ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ จัดสำนักและวิทยากรบริหารจัดการขยะและอนุรักษ์พันธุทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (ทุกหน่วยงาน/สถานศึกษาสังกัด สป.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 90	ไม่สามารถประเมินผลได้ เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมโดยสอดแทรกกลุ่มสาระฯ และผ่านกระบวนการลูกเสือและยุวกาชาด
ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา เป้าประสงค์ ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเสมอภาคด้วยรูปแบบหลากหลาย				
24. จำนวนประชาชนเข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) (กศน.)	10,000,000 คน	24,563,721 คน บรรลุเป้าหมาย	10,000,000 คน	13,198,498 คน บรรลุเป้าหมาย
25. ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ/พัฒนางานได้ (กศน.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 145.26 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 85	ร้อยละ 137.72 บรรลุเป้าหมาย
26. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เทียบกับเป้าหมาย (กศน./สช.)	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมาย	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เป้าประสงค์ หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็วโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล				
27. ผลคะแนนประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในระดับผ่านตามเกณฑ์ ITA (Integrity & Transparency Assessment) (สปท.)	ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน	90.54 คะแนน บรรลุเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน	ร้อยละ 88.95 บรรลุเป้าหมาย
28. จำนวน ร่าง กฎหมายลำดับรอง ที่ได้รับการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (สน./สช./กศน./ก.ค.ศ.)	ไม่น้อยกว่า 2 ฉบับ	2 ฉบับ บรรลุเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่า 2 ฉบับ	36 ฉบับ บรรลุเป้าหมาย
29. ร้อยละของข้าราชการพลเรือนสามัญและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะสามารถนำผลการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงาน (สอ./ศทก./กศน./สช./ก.ค.ศ.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 86.78 บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 363 คน ผล : 315 คน)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 45.31 ไม่บรรลุเป้าหมาย (เป้า : 1,715 คน ผล : 777 คน)

ประเด็นยุทธศาสตร์ สป./ เป้าประสงค์และตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ 2563		ปีงบประมาณ 2564	
	แผน	ผล	แผน	ผล
30. ร้อยละความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 98.80 บรรลุเป้าหมาย		กำหนดเป็น ตชว. ราย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3
31. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลาง (Big Data) ของกระทรวงศึกษาธิการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลอ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา (ศทก. : เป้าหมาย 6 ระบบฐานข้อมูล ภายในปี 2565 : ปี 2562 มีอยู่ 2 ฐานข้อมูล) (เริ่มต้น ปี 2562 มี 2 ระบบ : ปี 2563 เป้าหมาย 2 ระบบ : เป้าหมาย 6 ระบบฐานข้อมูล ภายในปี 2565)	2 ระบบ ฐานข้อมูล	N/A ไม่บรรลุเป้าหมาย (เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid ไม่สามารถจัดประชุมจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางได้)	5 ระบบ ฐานข้อมูล	6 ระบบฐานข้อมูล บรรลุเป้าหมาย (1. ระบบฐานข้อมูลนักเรียน 2. ระบบฐานข้อมูลสถานศึกษา 3. ระบบฐานข้อมูลครู 4. ระบบฐานข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา 5. ระบบฐานข้อมูลบุคลากร 6. ระบบฐานข้อมูลหลักสูตร)

จะเห็นได้ว่า มีตัวชี้วัดต่าง ๆ รวมจำนวน 14 ตัวชี้วัด ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

1. ร้อยละของนักเรียนสังกัดโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอในสงขลา) ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป

2. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ หรือสมรรถนะด้านอาชีพ สามารถนำผลการพัฒนาไปประกอบอาชีพได้

3. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความรู้ทัศนคติที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนากำลังคน การวิจัย เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1. ร้อยละของผลงานวิจัยเพื่อสร้างความรู้สู่การพัฒนาการศึกษาที่เผยแพร่ต่อสาธารณชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ

1. ร้อยละของนักเรียนสังกัดโรงเรียนเอกชนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป

2. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยรวมทุกระดับการศึกษาของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้น การศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) แต่ละภาคเรียน เพิ่มขึ้น

3. ร้อยละของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับคุณภาพดีมากขึ้นไป ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

5. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา

6. จำนวนระบบคลังความรู้ที่มีการเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

7. ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ/ด้านการเรียนรู้ สามารถสื่อสารได้ถูกต้องมากขึ้น

8. ร้อยละความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

1. ร้อยละของข้าราชการพลเรือนสามัญ บุคลากรทางการศึกษาอื่น พนักงานราชการ และลูกจ้าง ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะสามารถนำผลการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลาง (Big Data) ของกระทรวงศึกษาธิการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลอ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา

จึงสรุปได้ว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการภาคมีส่วนสำคัญ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่กำหนดยุทธศาสตร์ และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

สภาพปัญหาการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่

จากการติดตามและรายงานผลการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ตามประเด็นยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า หน่วยงานมีปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานในจังหวัด ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาโดยตรง ต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวในการประสานงานกับหน่วยงาน

2. ระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อการบริหารจัดการศึกษายังขาดความเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกัน

3. หน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัด มีปริมาณมาก ขาดการบูรณาการทำงานร่วมกัน

4. บุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งพนักงานราชการและลูกจ้างชั่วคราว มีการย้ายและลาออกบ่อยครั้งทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

5. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ไม่มีหน่วยงานในระดับจังหวัด (ยกเว้นในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล) ทำให้ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในส่วนของการศึกษาเอกชน

6. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 มีผลทำให้หน่วยงานแต่ละสังกัดไม่สามารถดำเนินงาน/โครงการ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

7. หน่วยงานดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษา และจัดส่งข้อมูลเข้าระบบกลางของกระทรวง ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง คือ ภายในวันที่ 10 มิถุนายน และ 10 พฤศจิกายน ของทุกปี ทำให้ข้อมูลสารสนเทศที่มีไม่ทันสมัย

8. กฎ ระเบียบและแนวปฏิบัติการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศแต่ละสังกัด มีความแตกต่างกัน

สภาพปัญหาระบบสารสนเทศด้านการศึกษาที่ผ่านมา

ผู้ศึกษา ได้วิเคราะห์เอกสารรายงานผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2564 ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18 รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับภาค รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับภาค

สำนักงาน ศึกษาธิการภาค	สภาพปัญหาและข้อจำกัดการปฏิบัติงานในการบูรณาการ ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา
ภาค 1	<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการระบบข้อมูลยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ - การจัดทำฐานข้อมูลของจังหวัดยังไม่เป็นระบบและขาดความเชื่อมโยงที่ชัดเจน - บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ยังขาดทักษะในการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล - ข้อมูลสารสนเทศเชิงพื้นที่ด้านการศึกษาและความต้องการแรงงาน เพื่อการวางแผนเพื่อการมีงานทำ ยังขาดการเชื่อมโยงบูรณาการในระบบฐานข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ
ภาค 2	<ul style="list-style-type: none"> - การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจยังไม่เป็นระบบ - การปรับเปลี่ยนนโยบายทำให้การนำนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ไม่ต่อเนื่อง
ภาค 3	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการไม่เอื้อต่อการบูรณาการข้อมูลในพื้นที่ - เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงาน - กระทรวงศึกษาธิการขาดเอกภาพในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ
ภาค 4	<ul style="list-style-type: none"> - การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลทางการศึกษายังไม่เป็นเอกภาพ - การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาลดลง - การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งตามการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง
ภาค 5	<ul style="list-style-type: none"> - การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) - งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีค่อนข้างจำกัด
ภาค 6	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล - ข้อมูลที่ได้รับบางส่วนไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกันได้
ภาค 7	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่ครอบคลุม - บุคลากรยังขาดการพัฒนาให้เกิดความเชี่ยวชาญ - นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย - การปฏิบัติงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดอื่น ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาโดยตรง - ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวในการขอความร่วมมือ - ระบบโครงข่ายเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารยังไม่เสถียรและไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
ภาค 8	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงาน - ระบบฐานข้อมูลในพื้นที่ขาดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน - การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจยังไม่เป็นระบบ - ระบบฮาร์ดแวร์ ไม่รองรับกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ - หน่วยงานมีสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์
ภาค 9	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างองค์กรขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในแต่ละระดับ เช่น การประสานข้อมูล เนื่องจากหน่วยงานทางการศึกษาอยู่ต่างสังกัด - นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาไม่เต็มรูปแบบ
ภาค 10	<ul style="list-style-type: none"> - การนำระบบ IT มาใช้ยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจ - ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ยังไม่ครบถ้วน

สำนักงาน ศึกษาธิการภาค	สภาพปัญหาและข้อจำกัดการปฏิบัติงานในการบูรณาการ ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา
	- บุคลากรขาดทักษะการใช้ IT ขั้นสูง ในการปฏิบัติงาน - นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาไม่ต่อเนื่อง - การเปลี่ยนแปลงบุคลากร/ผู้รับผิดชอบของหน่วยงาน ทำให้ขาดความต่อเนื่อง
ภาค 11	- ไม่มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ข้อมูลด้านการศึกษาด้านปฐมวัยขาดความเป็นปัจจุบัน - ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของแต่ละหน่วยงาน ขาดการประมวลผลเป็นปัจจุบัน - กระบวนการปฏิบัติงานข้อมูล ในการจัดทำยุทธศาสตร์ขาดความเป็นปัจจุบัน
ภาค 12	- สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19)
ภาค 13	- สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) - การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน - งบประมาณไม่เพียงพอ
ภาค 14	- การรับนักเรียนของจังหวัดขาดการบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน - ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของจังหวัดขาดความเป็นเอกภาพ และไม่สามารถเชื่อมโยงได้ส่งผลให้ขาดข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด - การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษายังไม่คุ้มค่าและยังขาดการพัฒนา - การบูรณาการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เชื่อมโยงกัน - ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
ภาค 15	- บุคลากรยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน
ภาค 16	- นโยบายด้านศึกษามีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง - การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อการบริหาร - พื้นที่บางส่วนเป็นภูเขาสูง ห่างไกล และลำบากในการจัดการเรียนการสอน - งบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาไม่เพียงพอ
ภาค 17	- บุคลากรขาดทักษะการใช้ IT ในการปฏิบัติงาน
ภาค 18	- ระบบฐานข้อมูลในพื้นที่ขาดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า โดยภาพรวมสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18 ได้มีการดำเนินงานบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาค แต่ก็ยังพบปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยังขาดการเชื่อมโยงบูรณาการในระบบฐานข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำฐานข้อมูลของจังหวัดยังไม่เป็นระบบและขาดความเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการกำหนดทิศทางการศึกษา การจัดทำยุทธศาสตร์ขาดความเป็นปัจจุบันยังไม่ครบถ้วน ไม่ทันสมัย ไม่ครอบคลุม ข้อมูลที่ได้รับบางส่วนไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกันได้ ระบบ IT ยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจ

2. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานยังขาดทักษะความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลขาดการพัฒนาให้เกิดความเชี่ยวชาญ ขาดทักษะการใช้ IT ขั้นสูง มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากร/ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานทำให้ขาดความต่อเนื่อง

3. การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจยังไม่เป็นระบบ ระบบฮาร์ดแวร์ไม่รองรับกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หน่วยงานมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์

4. การปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษา การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ไม่ต่อเนื่อง

5. โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการไม่เอื้อต่อการบูรณาการข้อมูลในพื้นที่ ขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในแต่ละระดับ ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ไม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันต่อเทคโนโลยี ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาโดยตรง ต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวในการขอความร่วมมือ

6. งบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาลดลง ได้รับค่อนข้างจำกัด ไม่เป็นไปตามแผน ไม่เพียงพอ

7. การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

8. ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ระบบโครงข่ายเพื่อการสื่อสารยังไม่เสถียร

9. ไม่มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ข้อมูลด้านการศึกษาขาดความเป็นปัจจุบัน

แนวโน้มของปัญหาในอนาคต

ปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ของการดำเนินงานบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับภาค ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ เนื่องจากระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในการวางแผนและการตัดสินใจ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดัง ปิยะรัตน์ วงศ์เต็ง (2551 : 23) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การวางแผนพัฒนา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขององค์กร และในขณะเดียวกันระบบข้อมูลสารสนเทศ ยังมีความสำคัญต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ในการตัดสินใจ การวางแผนเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์ ทันเวลา อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น สามารถนำมาปรับปรุงในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น สุนทร คล้ายสุบรรณ และคณะ (2561 : 10-11) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเป็นหัวใจของการบริหารงาน และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการทุกระดับขององค์กร ทั้งในการปฏิบัติงานและการบริการ ช่วยในการตัดสินใจการวางแผนและการประเมินผล เปรียบเทียบ ช่วยเพิ่มระดับความรู้ (Knowledge)

ดังนั้น หากสภาพปัญหาของระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการภาค ยังไม่ได้รับการพัฒนาแก้ไขโดยเร็ว การกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์การศึกษาระดับภาค การพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ ไม่มีทิศทาง หน่วยงานและสถานศึกษาในแต่ละสังกัดก็จะจัดการศึกษาแบบไม่มีทิศทาง ไม่มีเป้าหมาย ต่างหน่วยต่างทำ การขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ก็จะไม่มีความชัดเจน

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาระยะ 5 ปี ของสำนักงานศึกษาธิการภาค ในการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ตามอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ มีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะระบบข้อมูลสารสนเทศที่ยังมีปัญหาและข้อจำกัดค่อนข้างมาก จึงส่งผลให้การบริหารจัดการและการ

พัฒนาการศึกษาของพื้นที่ไม่เป็นไปตามทิศทางและเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด ผลที่เกิดขึ้นก็จะทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กและเยาวชน ไม่ได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามวิสัยทัศน์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศในภาพรวม

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา

จากการขับเคลื่อนการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค ตามประเด็นยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดตามประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนากำลังคน การวิจัย เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ระบบข้อมูลสารสนเทศยังมีปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ มากมาย ทำให้กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ นางสาวณิชา ชัยชูมินทร์ โกวิพัฒน์ เทศบุตร และอนันต์ ศรีอำไพ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาคจากการใช้ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค ก่อนการใช้ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการใช้ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2551 : 13) ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำระบบสารสนเทศมาใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่หน่วยงานหรือสถานศึกษาต่าง ๆ มีข้อบ่งชี้ว่าการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสามารถช่วยแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการศึกษาของ ประยูร เทพพิทักษ์ศักดิ์ (2555 : 121-123) พบว่า ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นช่วยให้การบริหารสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ การขับเคลื่อนการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค ตามประเด็นยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาคให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

จากปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ของระบบข้อมูลสารสนเทศ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ในปีงบประมาณ 2563-2564 มีตัวชี้วัดตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ผู้ศึกษาถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการภาค เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของ

กระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยใช้หลักการ ดังนี้

1. หลักการแนวคิดของยุทธศาสตร์ชาติและแผน

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (หลัก)

เป้าหมาย 1) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
2) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

เป้าหมาย 1) สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ 2) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

เป้าหมาย 1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส 2) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคง (รอง)

เป้าหมาย 1) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข 2) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รอง)

เป้าหมาย ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วเศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (รอง)

เป้าหมาย 1) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล 2) ยกระดับกระบวนการผลิต เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2565)

ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ (หลัก)

ประเด็น 1 ความมั่นคง (รอง)

ประเด็น 2 การต่างประเทศ (รอง)

ประเด็น 6 พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ (รอง)

ประเด็น 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ (รอง)

ประเด็น 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (รอง)

ประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (รอง)

ประเด็น 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (รอง)

ประเด็น 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (รอง)

ประเด็น 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน (รอง)

ประเด็น 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (รอง)

ประเด็น 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (รอง)

ประเด็น 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (รอง)

ประเด็น 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (รอง)

แผนการปฏิรูปประเทศ

1) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดเป้าหมายจัดองค์กรภาครัฐให้เปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกันด้วยระบบดิจิทัล ปฏิรูประบบข้อมูลภาครัฐให้มีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกันก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล กลยุทธ์ บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน

2) ด้านการศึกษา การกำหนดเรื่องและประเด็นการปฏิรูปในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ใช้กลไกการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Big Data for Education) ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570

เป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นการพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ก้าวข้ามความท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เร่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่มีอยู่เดิม รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความเสี่ยงสำคัญที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงบริบททั้งจากภายนอกและภายใน ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** และมีเป้าหมายหลัก จำนวน 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ 3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม 4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน 5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนเกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 2 เป็นเป้าหมายหลัก ส่วนเป้าหมายที่ 3 5 และ 4 เป็นเป้าหมายรองตามลำดับ และเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนการศึกษาที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนาภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนเกี่ยวข้องกับหมุดหมายการพัฒนา จำนวน 5 หมุดหมาย ดังนี้ หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ โดยมีเป้าหมายประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561-2580

กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มุ่งปฏิรูปประเทศไทยให้ทันต่อบริบทการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคดิจิทัล โดยจะเริ่มบูรณาการข้อมูลและทรัพยากรร่วมกัน นำไปสู่การเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ และมีชุดข้อมูลและระบบบริการพื้นฐานภาครัฐ ที่มีมาตรฐานสามารถเข้าถึงแลกเปลี่ยน เชื่อมโยง และใช้งานร่วมกันได้ เกิดการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐและบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงาน

ผู้ศึกษา ใช้หลักการ แนวคิดของยุทธศาสตร์ชาติและแผน เป็นกรอบแนวทางการจัดทำข้อเสนอ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศ กระทรวง และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. หลักการของกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 กำหนดให้ สำนักงานศึกษาธิการภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับ พื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา การศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค มีอำนาจหน้าที่ อำนาจการและประสาน ราชการเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับจังหวัดและระดับภาค ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาค ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับจังหวัด บริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ระดับภาคและระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแผนการจัดการศึกษา และสนับสนุนการตรวจราชการและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่รับผิดชอบ และส่งเสริม ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบูรณาการ ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการศึกษาระดับภาค โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค รับผิดชอบ เกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค

นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

1) การปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย และทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับ บริบทสังคมไทย

2) การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูและอาจารย์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและ อาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะทางภาษาและดิจิทัล เพื่อให้ครูและอาจารย์ได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะทั้งด้าน การจัดการเรียนรู้ ด้วยภาษาและดิจิทัล สามารถปรับวิธีการเรียนการสอนและการใช้สื่อทันสมัย และมีความ รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาที่เกิดกับผู้เรียน

3) การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (NDLP) และการส่งเสริมการฝึกทักษะดิจิทัลในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีหน่วยงานรับผิดชอบพัฒนาแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ได้อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ และการนำฐานข้อมูลกลางทางการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา

4) การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้ จังหวัดเป็นฐาน โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่ได้รับการปรับปรุงเพื่อกำหนดให้มีระบบ บริหารและการจัดการ รวมถึงการจัดโครงสร้างหน่วยงานให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว การบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้จังหวัดเป็นฐาน มีระบบ การบริหารงานบุคคลโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

5) การปรับระบบการประเมินผลการศึกษาและการประกันคุณภาพ พร้อมจัดทดสอบวัดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทั้งสายวิชาการและสายวิชาชีพเพื่อให้ระบบการประเมินผลการศึกษาทุกระดับและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยตอบสนองผลลัพธ์ทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

6) การจัดสรรและการกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษามีความเป็นธรรมและสร้างโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกลุ่มอื่น ๆ กระจายทรัพยากรทั้งบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณและสื่อเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง

7) การนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRF) สู่อำนาจปฏิบัติเป็นการผลิตและการพัฒนากำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศโดยใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติเชื่อมโยงระบบการศึกษาและการอาชีพโดยใช้กลไกการเทียบโอนประสบการณ์ด้วยธนาคารหน่วยกิตและการจัดทำมาตรฐานอาชีพในสาขาที่สามารถอ้างอิงอาเซียนได้

8) การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตาม พรบ.การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 สู่อำนาจปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและมีการติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ

9) การศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาและอาชีวศึกษามีอาชีพและรายได้ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีมีส่วนช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้

10) การพลิกโฉมระบบการศึกษาไทยด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาผ่านระบบดิจิทัล

11) การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

12) การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยยึดหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ผู้ศึกษา ใช้หลักการของกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำข้อเสนอเพื่อเชื่อมโยงกับบทบาท ภารกิจความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค ที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

3. การวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต โดยที่ SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมาย ดังนี้

Strengths	จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ
Weaknesses	จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ
Opportunities	โอกาสที่จะดำเนินการได้
Threats	อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร

หลักการของ SWOT คือ การวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้น การวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็น การวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กร และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

ผู้ศึกษา ใช้ SWOT Analysis มาใช้เป็นแนวทางการในการวิเคราะห์จะช่วยให้การจัดทำข้อเสนอ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค สามารถขับเคลื่อนการศึกษาตามเป้าหมายประเด็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

จากปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ของระบบข้อมูลสารสนเทศ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การศึกษาในระดับภาคและจังหวัด ในปีงบประมาณ 2563-2564 มีตัวชี้วัดตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ผู้ศึกษาใช้ SWOT Analysis มาเป็นแนวทางการในการวิเคราะห์ในการจัดทำข้อเสนอ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ พ.ศ. 2560 รองรับ การดำเนินงานด้านการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับภาค และจังหวัด
2. มีระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวง ที่มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารข้อมูลสารสนเทศ ระดับกระทรวง หน่วยงาน ภาค และจังหวัด
4. มีคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับภาคและจังหวัด รับผิดชอบการบริหารข้อมูลสารสนเทศในส่วนภูมิภาค
5. มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบสารสนเทศมาใช้ในจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษาทุกสังกัดถึงระดับกระทรวง
6. มีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาในการใช้ข้อมูลทางการศึกษากับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
7. มีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาชน ร่วมเป็นคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ในการทำหน้าที่ การขับเคลื่อนการศึกษาและการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในระดับจังหวัด

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. หน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีความเข้าใจว่าระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ พ.ศ. 2560 บังคับใช้เฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น
2. ระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่จัดเก็บข้อมูลทางการศึกษายังไม่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้แบบอัตโนมัติ
3. ระบบข้อมูลสารสนเทศของทุกหน่วยงาน/สถานศึกษา ที่ต่างคนต่างจัดเก็บข้อมูล ทำให้ข้อมูลไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่สามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้

4. หน่วยงานในระดับภาคและจังหวัด มีจำนวนบุคลากรน้อย ปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหลักและไม่มีบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในหน่วยงาน

5. ระบบข้อมูลของสถานศึกษาเป็นระบบป้อนข้อมูลปีละ 2 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ ทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ทันสมัย

6. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษายังไม่แพร่หลาย

โอกาส (Opportunities)

1. ภาครัฐมีกฎหมายนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. องค์กรภาคเอกชน ภาคสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกับหน่วยงานภาครัฐ ในรูปแบบคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค และคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

3. ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีความทันสมัยและมีความหลากหลาย

4. ประชาชนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น

อุปสรรค ข้อจำกัด (Threats)

1. นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ

2. งบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้หน่วยงานได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานลดลงด้วย

3. การเกิดภัยพิบัติ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาโควิด 19 ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ ที่กำหนด

4. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

จากการศึกษาหลักการ แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบแนวทาง ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาค ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การพัฒนา ปรับปรุง ระเบียบให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา อย่างครอบคลุมทั่วถึง โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด โดยการชี้แจง สร้างความเข้าใจ และพิจารณาระเบียบ เพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศแก่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาค

2. ยกระดับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางของภาค และเป็นระบบกลางสำหรับการบริหารจัดการยุทธศาสตร์การศึกษาระดับภาค สามารถรองรับการเชื่อมโยงกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการทุกสังกัด โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ซึ่งถือว่าเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาค เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานข้อมูลกลางของภาคที่ครอบคลุมพื้นที่ ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (Database) เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดนำไปใช้ร่วมกัน

3. สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน เพื่อร่วมกันการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ รวมทั้งนิเทศ ติดตามและประเมินผล ในการดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาระดับภาคและจังหวัด โดยการกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการศึกษาระดับภาค มีศึกษาธิการภาคเป็นประธาน หัวหน้าหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบทุกสังกัด ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนประชาชน เป็นกรรมการ และรองศึกษาธิการภาค เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยมีแผนการดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

แผนระยะแรก (Quick Win) ในช่วง 6 เดือนแรก

1. ชี้แจง สร้างความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนักถึงความจำเป็นในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ และระเบียนกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยการจัดประชุมชี้แจง และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารหน่วยงาน/สถานศึกษา และผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ ทุกสังกัด
2. ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาค
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีการพัฒนาที่มีมาตรฐาน และความสามารถทางด้านกระบวนการทำงานกับการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เป็นแพลตฟอร์มเดียวกันที่ใช้ในทุกหน่วยงาน/สถานศึกษา โดยการประกาศระเบียบหรือข้อกำหนดที่เอื้อต่อการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ ของหน่วยงาน/สถานศึกษาทุกสังกัด คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ศธจ. กศน. สช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพป. สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แผนระยะกลาง (Intermediate Term) ปีที่ 1-2

1. สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน เพื่อร่วมกันการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ รวมทั้ง นิเทศ ติดตามและประเมินผล ในการดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาระดับภาคและจังหวัด โดยจัดการประชุม คณะกรรมการบริหารจัดการศึกษาระดับภาค อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
2. กำหนดให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดและเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ภายใน 2 ปี
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค ให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษา โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดและเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษาทั้งระบบ ภายใน 2 ปี

แผนระยะยาว (Long Term) ปีที่ 3 ขึ้นไป

1. กำหนดนโยบายเพื่อบูรณาการฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา โดยการปรับปรุงระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 ให้เป็นพระราชบัญญัติ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ที่มีแพลตฟอร์มเดียวกันทั้งระดับกระทรวง ระดับภาค และระดับ จังหวัด มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สามารถให้สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็น รูปธรรม เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงมีการกำหนดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดเก็บประมวลผลข้อมูล สารสนเทศอย่างชัดเจน เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันในทุกสังกัด ทุกหน่วยงาน ภายใน 3 ปี
2. ปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นรูปแบบเดียว ที่เรียกว่า Single Command โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นผู้สั่งการคนเดียว เพื่อให้เกิดเอกภาพในการขับเคลื่อนการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ พร้อมระบุแนวทาง บริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการ

1. การให้การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการบูรณาการและความร่วมมือของหน่วยงานทุกสังกัด มีฐานข้อมูลกลางที่มีคุณภาพ ทุกหน่วยงานสามารถ นำไปใช้เพื่อการพัฒนาการศึกษา ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การได้รับความมั่นใจจาก ผู้บริหารระดับสูงถือเป็นก้าวที่สำคัญและจำเป็น ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ

2. ความเคยชินกับวิธีการเดิมของผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศและพึงพอใจในประสิทธิภาพของวิธีการเดิม ๆ ผู้ปฏิบัติงานก็มักที่จะยืนยันในการใช้วิธีการนั้น ๆ ต่อไป โดยยากที่จะเปลี่ยนแปลง

3. โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังกระจายไม่ทั่วถึง ทำให้ขาดความเสมอภาคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเกิดการใช้กระจุกตัวเพียงบางพื้นที่ ทำให้มีอุปสรรคในการใช้งานตามมา เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ฯลฯ

แนวทางบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษา หน่วยงานยังขาดรูปแบบระบบสารสนเทศ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานยังไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่จะนำมาพัฒนาการบริหารจัดการและการบริการทางการศึกษา

2. การผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง บางคน 3 ปีที่ผ่านมา ยังไม่เคยไปเข้ารับการฝึกอบรมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเลย ฉะนั้น หน่วยงานทุกสังกัด ควรสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการอัปเดตองค์ความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

ผู้นำที่มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้และบูรณาการการบริหารจัดการองค์กร มีการจัดหาอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งาน เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีของบุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริม อำนวยความสะดวก และสร้างแรงบันดาลใจ ให้บุคลากรได้ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ พร้อมรับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง โดยมีภาวะผู้นำ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ (Leadership) มีความสามารถในการโน้มน้าวผู้อื่นให้ยอมรับและมุ่งสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร ให้การสนับสนุนผู้อื่นทั้งในด้านการให้คำแนะนำ และการให้อำนาจให้สามารถเจริญก้าวหน้าอย่างมีอาชีพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และระดับองค์กร ในด้านทัศนคติการปฏิบัติงาน

2. การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเลือกดำเนินการ โดยพิจารณาจากข้อมูล โอกาส ปัญหา ประเมินทางเลือกและผลลัพธ์ เพื่อการตัดสินใจที่ดีที่สุด สถานการณ์นั้น ๆ ในเวลาที่เหมาะสม ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะ ระบุประเด็นของปัญหาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์

3. การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างแผนการปฏิบัติงานที่มีการระบุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยพิจารณาเงื่อนไขของเวลา ทรัพยากร ความสำคัญเร่งด่วน เป็นการทำงานเชิงรุก (Proactiveness) สามารถรองรับเหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หรือป้องกันปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ทำให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยไม่ต้องรอจนกระทั่งปัญหาหรือความเสียหายเกิดขึ้นก่อน

4. การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลง (Change Management) ปัจจุบันนี้เราอยู่ในยุค new normal หรือความปกติใหม่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเราจึงไม่สามารถที่จะอยู่นิ่งและหวังว่าทุกอย่างจะกลับสู่สถานการณ์เดิมได้ เพราะความปกติเดิมจะไม่มีอีกต่อไปแต่เป็นความปกติใหม่ ที่จะเข้ามาแทนที่ ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลง ทั้งการปรับปรุงโครงสร้างและกระบวนการทำงานให้มีความเหมาะสมเพื่อให้องค์กรสามารถทำงานได้อย่างยืดหยุ่น การนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน เพื่อให้องค์กรพร้อมปรับตัวได้ทันทีเมื่อความเปลี่ยนแปลงมาถึง

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษา พ.ศ. 2560.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560. 2560. **เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของ กระทรวงศึกษาธิการ.** ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 96 ง. หน้า 14-17.
- นงลักษณ์ ชัยชูมินทร์ โกวัดมน์ เทศบุตร และอนันต์ ศรีอำไพ. 2561. **การพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการภาค.** วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประยูร เทพพิทักษ์ศักดิ์. 2555. **การพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม.** วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยะรัตน์ วงศ์เต็ง. 2551. **การดำเนินงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2551. **การบริหารการเปลี่ยนแปลง.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์. 2565. **แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.** อุดรธานี.กรุงเทพมหานคร.
- สุนทร คล้ายสุบรรณ และคณะ. 2561. **การพัฒนาาระบบสารสนเทศด้านการวิจัยของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูสงขลา พ.ศ. 2530
 ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พ.ศ. 2545

ประสบการณ์การรับราชการ

พ.ศ. 2532 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนธรรมสัทม์วิทยา สังกัด สช.
 พ.ศ. 2534 นักวิชาการศึกษา ระดับ 4 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะนะ สังกัด สป.ศธ.
 พ.ศ. 2537 นักวิชาการศึกษา ระดับ 5 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอกะปง สังกัด สป.ศธ.
 พ.ศ. 2539 นักวิชาการศึกษา ระดับ 6 สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตฯ 4
 พ.ศ. 2542 นักวิชาการศึกษา ระดับ 7 สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตฯ 4
 พ.ศ. 2545 นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตฯ 4
 พ.ศ. 2551 นักวิชาการศึกษา ชพ. สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 10
 พ.ศ. 2561 นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค 9 (ฉะเชิงเทรา)
 พ.ศ. 2563 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.ศธ.

ผลงานทางวิชาการ

1. รายงานสรุปผลการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของสถานศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 7 ประจำปีงบประมาณ 2552
2. รายงานการวิจัย เรื่อง ศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางด้านการศึกษาของอาเซียนต่อการจัดการศึกษาเอกชนของไทย ในเขตตรวจราชการที่ 7

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

พ.ศ. 2548 โล่ประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พ.ศ. 2553 เกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติ “คนดีศักดิ์ศรี สป.”
 พ.ศ. 2555 ได้รับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี ชั้นที่ ๑
 พ.ศ. 2563 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประภามารณมังกุลไทย (ป.ม.)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ